

AZ ÍZLÉSFEJLESZTŐ MUNKA FELTÉTELEI

A községi könyvtárak régen túlnőttek azon a korszakon, amikor még csupán számszerű eredményekkel is megelégedhettek. Egyre nagyobb a községi könyvtárak könyvbeszerzési kerete, szinte naponta értesülünk könyvtárak korszerű átalakításáról, szépítéséről. Azok a feltételek azonban, melyek a nevelőmunka fokozásához, az olvasók ízlésének fejlesztéséhez szükségesek, nem mindig anyagiak.

Vannak anyagi feltételek is. Elsősorban a könyvvállományra gondolhatunk. Itt sem old azonban meg mindent az összeg nagysága, ahogyan az állományt sem jellemzi egyedül a kötetek száma. Az állomány összetétele ugyanilyen fontos. A könyvek kiválogatásánál tehát nem csupán a szükségleteket és az igényeket, hanem a színvonal szempontjait is igénybe kell vennünk. Ezt nagyon könnyűvé teszi a törzsanyag jelölése, melyet a rendelőjegyzéken találhatunk. Sok községi könyvtáros nem veszi figyelembe ezeket a jelzéseket, pedig megkönnyítik a beszerzés munkáját.

A könyvvállomány összeválogatásánál azokról az igényekről és szükségletekről se feledkezzünk meg, amelyek a fejlődés hoz magával. Nyolc-tíz évvel ezelőtt a könyvtárosok nagy része feleslegesnek tartotta pl. verseskötetek beszerzését. Ma már legalább a klasszikus költők művei minden könyvtárban megtalálhatók. Ez kevés. Meg kell vásárolnunk a mai költők műveit is, a fiatalabbak között találunk olyanokat, akik ezeket szívesen elolvassák.

A falu szocialista átalakulása azt is magával hozza, hogy ma már szinte minden faluban rendszeres oktatásban vesznek részt nemcsak a fiatalok, hanem az idősebbek is. A községi könyvtárak feladata a tanulók segítése. Az iskola ad irodalmi ismereteket, de művelt ember csak az lesz, aki olvassa is az irodalmat. Ebben a könyvtár többet tehet mint az iskola. A könyvvállományból ne hiányozzanak a megfelelő művek, különösen ne a kötelező olvasmányok.

A másik, részben anyagi jellegű feltétele az ízlés fejlesztésének a megfelelő környezet. Községi könyvtárainknak egyre szebbeknek, vonzóbbaknak kell lenniök. Így szívesen jönnek ide az emberek, több időt töltenek el. Szép környezetben nemcsak könyveket, hanem folyóiratokat is olvasnak. Mivel szívesen tartózkodnak a könyvtárban, a könyvtáros többet foglalkozhat velük.

Megfelelő környezet megteremtéséhez nem elég a pénz. Az is kell, hogy a könyvtáros szeresse könyvtárát és olvasóit. Rend, tisztaság nélkül a legújabb könyvtár-épület is visszataszító lehet.

A jó nevelőmunkának feltétele a könyvanyag ismerete is. Enélkül a könyvtáros nem láthatja el ízlésfejlesztő feladatát. Nem olvashat el minden könyvet, de értesülnie kell a legújabb kiadványokról. Könyvtárának könyveiről a *Könyvtárosban*, az irodalmi folyóiratokban, sőt a napilapokban is olvashat kritikát. Az ismeretterjesztő könyvekről az egyéb folyóiratok tájékoztatnak. Ha elolvás egy könyvről szóló ismertetést, a könyvet magát is vegye kezébe és nézze át. A könyvismertetések állandó olvasása kritikai érzékét is kifejleszti. Erre szüksége van, mert olvasóit csak így taníthatja meg az irodalom értékelésére. Olvasás közben is jusson eszébe, hogy ezt a könyvet melyik olvasójának fogja ajánlani.

Ha kritikus szemmel néz, olvasóit is megtaníthatja az egyes művek közötti színvonalkülönbség felismerésére. Találkozhatunk olvasókkal, akiknek nagyon tetszett az Anna Karenina és Gergely Márta: Füstéri Madonna című könyve. Hogy miért, azt nem tudják elmondani. A könyvtárosnak kell megmagyaráznia, hogy az emberi érzések ábrázolásában milyen óriási eltérés van a két mű között. Az Anna Karenina emberek tízezeinek holtig tartó élménye, a másik regény kedves, kellemes olvasmány.

A könyvtáros csak akkor tudja vezetni olvasóit, ha nem hanyagolja el saját maga állandó képzését, „készül”, mint a jó pedagógus arra, hogy az embereket a könyv erejével nevelje.

Az utolsó feltétel tekintetében a községi könyvtárosok könnyebb helyzetben vannak, mint a városiak. Ez az olvasók ismerete. A községi könyvtárosok rendszerint személyesen ismerik az embereket. Tudják, milyenek az életkörülményeik, műveltségi fokuk, érdeklődési körük, problémáik. Ez igen nagy segítség.

Van azonban még egy feltétel; a segíteni akarás, az emberek, olvasók és nemolvasók szeretete. Ha ez sem hiányzik, az eredmény nem marad el.

Sikabonyi Györgyné